

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜΟΥ ΜΠΡΑΝΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Δέν είχαμε μαθήσει ακόμα, μαζί με τη Μελένια, όλα τὰ ἄνθη τῆς λεμονιάς, όταν ἡ σκληρὴ ἀνάγκη μᾶς διέταξε νὰ χωριστοῦμε. Τῆ Μελένια δὲν τὴν πήρα ἀπὸ ἔρωτα. Εἶτε γιατί εἶχα βαρεθῆ πιά τὴ μοναξιά, εἶτε γιατί στὴν επαρχία ὁ γάμος εἶνε κοινωνικὴ ἀνάγκη, εἶτε γιατί δὲν λείπουν ποτὲ οἱ συγγενεῖς, ποὺ φροντίζουν γιὰ τὸ καλὸ μας, βρέθηκα μιὰ βραδυὰ παντρευμένος. Ἡ Μελένια, μοναχοκόρη πλούσιας μὰ ξεπερασμένης οἰκογενείας τοῦ τόπου μας, εἶχε περισσότερη ὀμορφιά στὴ ψυχὴ παρά στὴ μορφὴ. Καλοκάγαθο, ὀλιγόλογο, ὀλιμονητικὸ καὶ ταπεινὸ κορίτσι, μοῦ ἀναψε περισσότερο τὴ θουαλλίδα τοῦ οἴκτου, παρά τοῦ ἔρωτα. Δὲν μποροῦ ὅμως νὰ πῶ πὼς δὲν τὴν ἀγάπησα κ' ὀλότρελα. Μὰ όταν τὴν κοίταξα στὰ μάτια — ἦμουνα τότε τριάντα χρονῶν ἄντρας κ' ἄντρας γερός — ἔνοιωθα ν' ἀνθίζει κάποιον χαμόγελο στὰ χεῖλη μου, μὰ ἔνοιωθα νιόλας πὼς μέσα στὰ λακκάκια, ποὺ ἀνοίγονταν στὶς ἄκρες τῶν χειλιῶν μου, ἦταν περισσότερους οἰκτος παρά ὁ θεὸς ἔρωτας, ποὺ κρατεῖ τ' ἀστερία κοντὰ στὸν ἥλιο καὶ κάνει λουλουδιὰ τὸν καρπὸ καὶ τὸν καρπὸ λουλουδι. Ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος εἶνε τόσο κακὸς κ' ἀνήθικος, ποὺ καὶ μὲ τὸν οἰκτον ἀκόμα στὴν ψυχὴ, ἀπλώνει στοὺς παρθενικούς ἀνθούς τῆς λεμονιάς καὶ τοὺς μαδάει. Ἔτσι μιὰ μέρα ἡ Μελένια μοῦ χαμογέλασε μ' ἓνα παράξενο κ' ἀπόκροφο χαμόγελο καὶ σὲ λίγο ἄρχισε νὰ κεντάρη μὲ τριανταφυλί μετὰξὶ μὸ σκουφίτου βρέφους. Τὴν ἴδια μέρα, ἡ σκληρότατη ἀνάγκη μοῦ ἔδειξε τὸν ἀναπόφευκτον δρόμον τοῦ χωριμοῦ.

Ἐφαγα γιὰ τὴ μακρυνὴ χώρα ποὺ μοῦ ἔδινε τὴν ὑπόσχεση πὼς μιὰ μέρα θὰ μπορέσω νὰ γίνω κ' ἐγὼ ἕνας καλὸς νοικοκυρὴς καὶ νὰ φανῶ πραγματικὰ χρήσιμος στὴ γυναῖκα μου καὶ στὸ παιδί μου. Ἀλλὰ ὁλοὺς ἔβρασα στὴ μεγάλη χώρα καὶ μὲ πῆρε τὸ βορρὸ καὶ μαγιασμένο ἀνθρώποκλιμα καὶ μ' ἔρωιξε ἄπάνου στὸν τροχὸ τῆς δουλειᾶς καὶ μὲ κάρφωσε κεῖ, πέθαναν ὅλα μέσα μου. Δούλευα, ἴδρωσα, ματώθηκα, ταπεινώθηκα, ἀπόχτησα χρέηματα, εἶδα καινούργια μάτια, ἀντίκρισα ἀλλοιώτικα χαμόγελα, ἔσκυψα κ' εἶπα ἀπὸ λογῆς, λογῆς βροσσοῦλες, ἄκουσα λόγια παράξενα, κ' ἔβλεπον, κἀποτε, στάθιρα καὶ συλλογίστηκα πῶς εἶμαι, εἶδα πὼς δὲν εἶμαι γιὸ ὁ Στέφανος. Ἡμουνα ὁ Στήβενς.

Καμιὰ γυναῖκα δὲν εἶχε κενάτου τὸ ὄνομα τῆς Μελένιας κ' δὲν τὴ θυμῶμουνα συχνὰ τὴ γυναῖκα μου. Κάποτε, στοὺς πρεῖς, τέσσαρας μῆνας, λάβαινα κανένα γράμμα τῆς. Μὰ ἔγραφε τόσα πολλὰ καὶ τὰ γράμματα τῆς ἦταν τόσο ψιλά καὶ μπερδεμένα, ποὺ δὲ μποροῦσα νὰ τὰ διαβάσω. Χρῆματα δὲν τῆς ἔστειλα, γιατί λογάριζα πὼς μὲ τὸ ἀμπελάκι καὶ μὲ τὸ σπῆτι, ποὺ πῆρε γιὰ προίκα ἡ Μελένια, μποροῦσε νὰ ζήσει κ' αὐτὴ καὶ ν' ἀναθρέψῃ τὸ παιδί μας, τὸν Πίτη. Μοῦ ἔγραφε πολλὰ γιὰ τὸν Πίτη μας. Γιὰ τὰ λογάκια του, γιὰ τὰ πρῶτα βήματά του, γιὰ τὰ παιγνίδια του, καὶ γιὰ τὰ παράπονά του ὅταν ζητοῦσε τὸν μπαμπά. Στὰ πρῶτα χρόνια κατὶ διαβάξα ἀπὸ τὰ γράμματα τῆς Μελένιας, ὕστερα ὅμως ἀπὸ ἕξ ἔφτά χρόνια οὕτε τ' ἀνοίγα διόλου τὰ γράμματα τῆς. Όταν, μὰ ἰστα, κατόπι, ἀλλάξα διεύθυνση δὲ μ' εὑρίσκον κ' ὄλας τὰ γράμματα τῶν δικῶν μου. Τὰ ἔξαχα ὅλα. Ἡμουνα πιά ὁ μίστερ Στήβενς. Πὼς ἀλλάζει ὁ ἄνθρωπος!

Δούλευα πολὺ, ἔβαζα χρέηματα στὴ πάντα, γλεντοῦσα καὶ δὲ θυμῶμουνα τίποτε ἀπὸ τὸ περασμένα. Μιὰ μέρα ὅμως ἦταν Μάρτης ἑλληνικός, Μάρτης μὲ ἥλιο λαμπρὸ καὶ μὲ κάποιες γνώριμες μεθυστικὲς μυροδιές, δὲν ἔβρω πὼς θυμῆθηκα τὴ πατρίδα μου. Καὶ σὲ λίγες μέρες μαρκαριστήκα στὸ μεγάλο ὑπερωκεάνειο μὲ τὴν εὐκολία ποὺ εἶμαι κατὰ Κυριακὴ στὸ λεωφορεῖο καὶ πῆγαίνα γιὰ διασκεδάσει στὴν ἔσοχη.

Μόλις μπήκα στὴν καμπίνα μου καὶ τακτοποίησα τὰ πράματά μου, θυμῆθηκα τὴ Μελένια. «Ἢ κακομοῖρα ἡ Μελένια... Κι' ὁ Πίτης τὸ παιδάκι μας...» Κάποιο ἡδονικὸ ἀνατριχίασμα ἔνοιωσα σ' ὄλο τὸ κορμί μου. Θέλησα νὰ πλάσω τὴν εἰκόνα τῆς γυναίκας μου καὶ τοῦ παιδιοῦ μου, ἀλλὰ δὲ μπόρεσα. Θαμνὰ ὅλα κ' ἀνακατωμένα μέσα στὸ κεφάλι μου. Τὸ βαλτόρι ξεκίνησε βαρὰ κ' ἀργὰ ἀπὸ τὸ πολυθρόνον λιμάνι καὶ σὲ λίγο ὤρμησε γοργὰ στὴν ἀνοικτὴ, στὴν ἀπέραντη θάλασσα. Σὺν ἄρχισε νὰ βραδυάξει κ' ὁ οὐρανός, ἡ θάλασσα καὶ τὸ ἄπειρο τυλήχτηκαν μαζί σ' ἓνα θαμπογάλαζο πέλοιο καὶ δὲ φαινόταν τίποτε, παρά ἓνα ἄστρο μακρὸν νὰ τρεμουλιάζει, κάθησα ὀλομόναχος σὲ μιὰ γωνίτσα καὶ συλλογιζόμουνα: «Ποῦ πάω... Στὸν τόπο μου... Στὸ σπίτι μου... Στὸ σπίτι μου... Στὴν γυναῖκα μου... Στὴν γυναῖκα μου... Στὴν γυναῖκα μου... Στὸ παιδί μου... Στὸ παιδί μου... Ὅθὰ μὲ γνωρίσουν... Τί θὰ τοὺς πῶ... Χτύπησε τὸ κουνδοῦνι γιὰ τὸ δελτῖνο κ' ἔδωξε τῆς παρᾶξενες σκέψεις ἀπὸ τὸ κεφάλι μου. Σηκώθηκα νὰ ἐτοιμασῶ γιὰ τὸ δελτῖνο.

Ὅταν ἀργὰ τὴ νύχτα πῆγα στὴν καμπίνα μου κ' ἐπλόγισα, ἄρχισα πάλι νὰ συλλογιζόμηναι: «Ποῦ πάω... στὸ τόπο μου... στὸ σπίτι μου... στὴ γυναῖκα μου... στὴ Μελένια... Πὼς εἶνε ἡ Μελένια; Εἶνε ὀμορφη... Πὼς μιλεῖ καὶ πὼς χαμογελάει... Ὅχι, τάχα, κ' αὐτὴ λίγα ἄσπρα μαλλιά, ὅπως ἔχω κ' ἐγὼ... Πὼς θὰ μὲ δεχτῆ... Τί θὰ κάμῃ σὰν μὲ ἴδη ξαφνικά... Ὅθὰ μὲ γνωρίσῃ ὕστερα ἀπὸ δώδεκα χρόνια... Μπορεῖ νὰ μὲ γνωρίσῃ τὸν ἄντρα τῆς... Ὅθὰ οἰχτῆ στὴν ἀγκαλιά μου... Ὅθὰ πλέξῃ τὰ χεῖρα τῆς γύρω στὸ λαιμὸ μου καὶ θὰ μὲ φιλήσῃ στὸ στόμα...» Ἀνατριχίασα γλυκὰ κ' ἔσφιξα ἄπάνου μου τῆς κουβέρτες τοῦ κρεβατιοῦ. «Μελένια μου... γλυκειὰ μου γυναικοῦλα» εἶπα δυνατὰ κἀπὸ τὰ σκεπάσιματα. «Μὰ, μπορεῖ καὶ νὰ μὲ δεχτῆ ψυχρὰ... «Ἄντρας εἶσαι σὺ;» νὰ μοῦ πῆ... «Ἄντρας εἶσαι σὺ ποὺ ἄφησε δέκα χρόνια, τώρα, τὴ γυναῖκα σου καὶ τὸ παιδί σου χωρὶς γράμμα; Πατέρας εἶσαι σὺ...» Πατέρας! Τί γλυκεῖα λέξι!... Πατέρας!... Πατέρας!... πατερούλη μου!... Νὰ σὲ φωνάξῃ ἔτσι τὸ παιδάκι σου κ' ἐσύ νὰ τὸ κοιτᾶς στὰ μάτια καὶ νὰ βλέπῃς ἐκεῖ μέσα μικρούλη τὸν ἑαυτὸ σου... Ὅ Πίτης μου... Πίτη μου, παιδί μου... Ποῦ ἦσουν;... Ἐπαίξεις κἀτὸ στὸ γυαλό; Κοίταξε πὼς γίνηκαν τὰ παπούτσια σου ἀπὸ τὴν ἀλύμια!... Μὴν ἔσαναψε ἄλλη φορὰ μονάχο στὸ γυαλό! τ' ἀκούεις παιδί μου!... Ὅθὰ πηγαίνουμε πάντα μαζί... Ὅθὰ σοῦ πάρω παπούτσια ἀπὸ λουστρίνι καὶ φάθα ἀπὸ παναμά... Ὅθὰ εἶνε τάχα, ὀμορφος ὁ Πίτης... θὰ μ' ἀρέσῃ... θὰ τὸν ἀγαπήσω... Μπορεῖ νὰ εἶνε ἄσχημο καὶ ἀποχρυστικὸ παιδί!... Τὸ ἔνστικτο... Τὸ πατρικὸ ἔνστικτο... Κουραφέζα!... Τοὺς θεομοῦς τοὺς πλέκει ἡ διαρκὴς συνᾶφεια, τὸ διορξὲς χᾶιδι, τὸ ἀκατάπανστο γλυκοφιλημα... Μὰ, δὲ μπορεῖ... Ὅθὰ εἶνε γλυκὸς ὁ ὀμορφος ὁ Πίτης... θὰ ἔχη σοῦρα, κιστινὸ-χρωμα μαλλάκια... Τέτοια εἶχα κ' ἐγὼ ἔμουνα παιδί... θὰ εἶνε ψηλός, γερός, κοκκινόμαγουλος... Δώδεκα χρονῶν παιδί... θὰ ἔξορη γράμματα πολλὰ τώρα... θὰ τὸν βάζω νὰ μοῦ διαβάζῃ, τὸ βράδυ, ὄρατες ἱστορίες καὶ κοντὰ μὲ κάθεται ἡ Μελένια καὶ θὰ κεντάρη κοκκίνες μάγκες καὶ σὲ ἄσπρηροῦχα...» Ἔτσι ἀποκοιμήθηκα. Τὴν αὐτὴ ἡ θάλασσα ἦταν λυσοασμένη. Νερνία θεόρατα βουνὰ μ' ἀφρισμένες κορυφὲς τὰ κύματα.

Κάθησα σὲ μιὰ γωνία στὸ καπνιστήρι κ' ἀναψα τὴν πίπα μου. Κάλπνιζα καὶ συλλογιζόμουνα: «Πὼς θὰ μὲ δεχτῆ ἡ γυναῖκα μου, ἡ Μελένια... Ὅθὰ φωνάξῃ «Στέφανε!... χρυσέ μου, Στέφανε!...» καὶ θὰ πῆσῃ στὴν ἀγκαλιά μου... Ὅθὰ ἀναλυθῆ σὲ δάκρυα καὶ θὰ πῆσῃ στὰ πόδια μου... Δὲ θὰ τῆς πῶ πὼς ἔφερα πολλοὺς παράδες... Ἢ γυναῖκα ἄμα καταλάβει πὼς ἔχεις γερὸ πορτοφόλι μπορεῖ νὰ προσηπορήτῃ τὴν πιὸ γλυκειὰ κ' ἀφοσιωμένη ἱέρεια τῆς ἀγάπης καὶ νὰ σὲ ἐβεγέλασῃ... Ὅχι, θὰ τῆς κάμω τὸ φτωχό... Δώδεκα χρόνια πῆγαν χαμένα, Μελένια, θὰ τῆς πῶ... Ὅθὰ παρουσιασῶ μάλιστα ἀξέριτος καὶ μὲ τὰ πιὸ χειρότερα ρούχα μου... Φτωχὸς πῆγα, Μελένια, φτωχὸς γύρισα... Τί θὰ κάμῃ τότε... Ὅθὰ τὴν προσέξω στὰ μάτια νὰ ἴδω, νὰ καταλάβω τὴ βαθύτερη σκέψη τῆς... Ὅθὰ πῶ χωρὶς νὰ μὲ περιμένουν καὶ θ' ἀνοίξω ξαφνικὰ τὴν ἐξώθυρα... Πὼς θὰ τὴν ἀνοίξω... Σιγὰ, σιγὰ, ἡ ἀπότομα... Σηκώθηκα καὶ πῆγα κἀτὸ στὴν καμπίνα μου. Ἐκαμα πὼς τάχα ἡ θύρα τῆς καμπίνας ἦταν ἡ θύρα τοῦ σπιτιοῦ μου. Τὴν ἀνοίξα ἀπότομα καὶ μπῆκα. Ἀπέναντι ἦταν ὁ καθρέφτης τῆς νιπτήρας κ' εἶδα τὸ πρόσωπό μου νὰ γυρᾶ ἀπὸ τὸν γυαλὸ καὶ τὸν ὀμορφωμένο. Ὅθὰ κόψουν τὸ

αίμα τους σά με ιδούν σέ τέτοια κατάσταση, σέφτηκα. Πώς θά τόν κάμω τόν πρόσωπό μου ;... Τί ύφος νά πάρω ;... Νά κάμω τόν ξένο και τόν άδιάφορο γιά νά ιδώ άν θά με γνωρίσουν ;... Νά χαμογελάσω γνώνιμα και νά φωνάξω : 'Ο άντρας σου Μελένια !... Ο Στέφανος... Έγώ είμαι ο Στέφανος !... Νό μω άγάλια, άγάλια, σάν κλέφτης και νά τούς ξαφνιάσω γιά νά μή λάβουν καιρό νά προσποιηθούν... Βγήκα άπ' τήν καρμπίνα μου και τήν έκλεισα. Έκαμα μερινές βόλτες στό διάδρομο κι ύστερα πήγα πάλι και στάθηκα μπροστά στη θύρα. Κουμπώθηκα καλά, έδεσα τό λαιμοδέτη μου, έβγαλα τό καπέλλο μου κι άνοιξα άπότομα : «Μή τρομάξετε κυρία Μελένια... Έρχομαι άπό τήν Άμερική και σάς φέρνω νέα άπό τό σύζυγό σας...» Σέ μιá στιγμή είδα τή μορφή μου στόν καθρέφτη τής νιπτήρας και μου φάνηκε τόσο άσχημη και πρόστυχη μέ τό άδέξιο προσποιημένο ύφος μου ! «Πώς νά κάμω ;... Πώς νά φερθώ ;... Πώς νά τούς μιλήσω ;...»

Άποϋ κáθησα λιγάκι στό μικρό καναπεδάκι, πού ήταν κοντό στό κρεβάτι μου, σηκώθηκα κι έκανα πρόβες πώς θά σταθώ, πώς θά κουνήσω τό χέρι μου, πώς θά βγάλω τό καπέλλο μου, όταν θά φερθώ στό σπίτι μου μπροστά στη γυναίκα μου και στό παιδί μου. Ύστερα κáθησα πάλι στό μικρό καναπεδάκι και συλλογιζόμουν : «Τί θά κάμω άπό τήν Μελένια πέρη στην άγάλια μου ;... Νά τήν άγκαλιάσω κι έγώ οφηχτά και κολλώντας τό στόμα μου σ' αϋτή της νά τής πώ «γυναίκα μου !... άγαπημένη μου !... Κι' άν σταθή άπειναντί μου ψυχρή και μέ κοιτάξη μέ καταφρόνησι ;... Νό φορέσω τό καπέλο μου και νά ξεπορτίσω χωρίς νά πώ λέξι, και νά μή με ξαναϊδής πιά στό μάτια της ;... Νά τής μιλήσω γλυκά και νά τής πώ, «συχώραμε Μελένια,... δέ φέρθηκα καλά... μά όλα τώρα θά διορθωθούν κι' ό,τι νομίζεις νεκρό θ' άναστήθη...» Τί θά κάμω άν λιγοθυμήσω και σωριαστεί στό πάτωμα ;... Τί θά κάμω όταν τό παιδί μου, ό Πίπης τρέξει σάν τρελλό και μου άγκαλιάσει τά γόνατα, και, κοιτάζοντάς με στό μάτια μου πεί γλυκά και παραποιονάρικα «πατερούλη μου, καλέ μου πατερούλη μου ;... Κι' άν τό παιδί μου πεί καθώς μέ ιδεί, «μπα ; αϋτός είν' ό πατέρας ; Δέ τόν γνωρίζω καλέ...» Τί θά κάμω ;... Άλήθεια... άν τό παιδί μου δέ μέ προτίξει διόλου ;... Άν μέ περιφρονήση ;... Άν μου φερθή όπως σ' ένα ξένο ;... Νά μέ πλησιάση σιαχτά και νά μου φιλήτη ψυχρά τό χέρι !... Τό παιδί μου !... Νά μή νοιώσω νά τρέμω όλο νά λαχταράη σάν τό ψάρι καθώς θά μου σφιγγή τά γόνατα !... Τό παιδί μου ;... Μά μπορεί ό Πίπης κι' ή Μελένια νά οριχτούν άπάνω μου σάν παλαβοί, νά μ' άγκαλιάσουν λαχταριστά, νά με φιλοϋν στό πρόσωπο, στό χέρι, στό μαλλιά, στό στήθος, στό γόνατα και νά φωνάζουν «άντρούλη μου πού ήσωνα τόσο καιρό ;... Χρυσέ μου Στέφανε !... Άγαπημένε μου Στέφανε !... Χρυσέ μου πατέρα !... Γλυκειέ μου πατερούλη...» Κι' άν μου φανή άσχημη ή φωνή τής Μελένιας ;... Άν μου φανή άσχημος ό Πίπης ;... Άν νοιώσω πως δέν ξέρουν ούτε ν' άγκαλιάσουν, ούτε νά φιλήσουν, ούτε νά χαϊδέψουν ;... Και άν τά κινήματά τους, τά φιλιά τους, τά χαιδιά τους κι' ή κλαψάρικες φωνές τους δέ μ' έγγίξουν στην καρδιά, δέ χτυπήσουν τή θύρα τού τάφου, όπου θάφτηκε μόλις όρχισε νά γεννιέται, ή άγάπη μου ;... Τί θά κάμω ;... Τί θά γίνω ;... Πώς ;...»

Έκείνη τή στιγμή χτύπησε τό κουδούνι γιά τό γεύμα. Πεπάτηχα σάν και νά ξύπνησα άπ' όνειρο κακό. Όταν πήγα στη νιπτήρα γιά νά πλυθώ είδα τό πρόσωπό μου στόν καθρέφτη. Ήταν τσαλακωμένο και τά μάτια μου κόκκινα και βουρκωμένα σάν και νά είχα κλάψει πολύ.

Τά κύματα δέν έπαφαν ούτε μιá στιγμή τό φοβερό άγώνα τους. Όταν πήγα, τή νύχτα, στην καρμπίνα μου, τ' άκουσα τό λυσασμένο κνηνητό τους, νά χτυπάνε στό πλάγιο τού σκάφους μέ άγριους κνηημούς και γόους σαρακινικούς. Άλλά τό βαπόρι ήταν κολοσσός γερό, καλοθάλασσο κι' ούτε τ' άκουε. Τό πινέλο τού ξυρίματος ήταν όρθό όπως τ' άφησα τό πρωί. Δέν κουνήθηκε άπό τή θέσι του. Κáθησα στό μικρό καναπεδάκι κι' έσκυψα γιά νά λύσω τά κορδόνια τών παπουτσιών μου, μά δέθησαν, λές, έκείδα τά χέρι μου. Πόσες ώρες έμεινα έτσι δά σκυμμένος, μέ τά χέρι δεμένα μέ τό κορδόνι τού δεξιού παπουτσιού μου δέν κατάλαβα. Χάος και τρικυμία μέσα στό κεράλι μου. Ή Μελένια, ό Πίπης, τό σπίτι μου, ή πρώτη ζωή μου στη έπαρχία, ό γάμος, τά πρώτα χαιδιά τής γυναίκας μου, ή ζωή μου στη μεγάλη χώρα, ό γυρισμός, τό άδριο... χορός τρελλός άπιστων φανατισμάτων. Καταλάβαινα μόνο πως κάποτε χαμογελοϋσα ειχαριστημένα, κάποτε γουρλώνω τά μάτια μου, πότε άγριεύε ή μορφή μου σάν θυμωμένο λιονταριού και πότε πάλι γαλίγνευε, πότε έσφιγγα τά δόντια μου και

πότε μου παραμόρφωνε τό πρόσωπο ό σαρκασμός. «Όχι !» φώναξα κάποτε άγρια και σηκώθηκα όρθός.

«Όχι ! δέν έχω παράδες ! Φτωχός έφυγα και γύρισα φτωχότερος !... Έτσι ε ;... Άτιμη γυναίκα !... Έτσι είσαστε όλες σας !... Δέν άγαλάτε !... Όχι !... Πουλίστε !...» Έκείνη τή στιγμή ένα κύμα τρομερό έσκασε στη μέση του Βαποριού και τόκαμε νά τριζοβολήσουν γοερά οι άρμιοί του. Ξαφνιάστικα. Ήρθα στόν εαυτό μου και είπα μέσα μου. «Μά τί έπαθα ;... Γιατί σκέπτομαι έτσι άσχημα ;...»

Γιατί βάσω κακά στό νοϋ μου ;... Ή Μελένια ήταν καλόβουλη και ταπεινή... Είνε άπό σπίτι φτωχικό, ξεροσμένο, μά, άρχοντικό... Ποτέ δέν άκουσα ένα λόγο άσχημο άπό τό στόμα της...»

Άλλά και τήν άλλη μέρα κι' όλες τίς ημέρες, πού πλέαμε στην άγρια, στην άπέραντη θάλασσα, ούτε μιá στιγμή δέν έπαψε ή κρυφή τρικυμία τής ψυχής μου. Πολλές φορές, έκεί πού ξυριζόμουν, λημονούσα τόν εαυτό μου και μέ τό ξυράφι στό χέρι και τίς σαπουνάδες στό πρόσωπο έκανα πρόβες πώς θά μω σπύτι μου και πώς θά φερθώ στη γυναίκα μου και στό παιδί μου.

Ύστερα άπό δεκαεφτά μέρες ταξίδι, φτάσαμε στό πρώτο ελληνικό λιμάνι. Ήταν μεγάλη Παρασκευή πρωί. Τό ίδιο βράδυ έφερνε βαπόρι γιά τόν τόπο μου. Πλήρωσα, έτρεξα, βασιανήτση παραζάλα στο τελωνείο κι' έτσι τά κατάφερα νά μή χάσω τό

βαπόρι. Ξεκινήσαμε μόλις νύχτωσε καλά και τό άπογοματάκι, άνήλικα τή Λαμπρή, έφτασα στην πατρίδα μου. Ούτε έβλεπα ούτε καταλάβαινα πού βρισκόμουν. Ήμουν σά μεθυσμένος. Παραζάλασα ένα βαρκάκη νά φροντίσει γιά τά μπιουλά μου κι' έγω τράβηξα ίσα γιά τό σπίτι μου. Λημονούσα τίς δοκιμές πού έκανα μέσα στό βαπόρι, τά λημονήματα όλα κι' έτρεχα... Έτρεχα ; Κάτι μ' έσπρωχνε ; Κάτι μέ τραβούσε ; Δέ μπορώ νά τό πώ καθαρά. Κάθε δού τό βήματα και σκόνταβα στις πέτρες τού δρόμου. Νά τό σπίτι μου ! Σ' ένα παραθύρο κατά τό βοριά είχε σπάσει κάποιιο γυαλί κι' ήταν κολλημένο ένα κομμάτι χαρτί άπό έφημερίδα. Ή γειτόνισά μας ή κυρά Πετροϋλά μ' έγνώρισε κι' έφώναξε :

— Κυρά Μελένια ! ε, κυρά Μελένια ! ό κύρ Στέφανος !... Καλώς τά δεχτήκατε... Σάν τήν ημέρα τής Λαμπρής... Καλά τούλεγα γώ πως θάχετε δεξιμάτα. Μιά βδομάδα ή άσπρη κότα τινάζεται στό κατάφλι !

Πώς βρέθηκα μέσα στό σπίτι μου, πότε ανέβηκα τή μικρή σανιδόσκαλα, πώς βρέθηκα στην άγκαλιά τής γυναίκας μου και τού παιδιού μου, δέν μπόρεσα νά καταλάβω. Μέ φιλοϋσαν κι' οι δύο τους τρέμοντας, μέ χαιδέυαν κι' έλεγαν, έλεγαν μέ συγκινημένη φωνή. Τί έλεγαν ; Κάποτε πισσοδρόμησα λιγάκι, κοιτάξα κατάματα τή γυναίκα μου και τής είπα μέ ύφος σοβαρό και σταθερή φωνή :

— Ξέρεις, Μελένια, κάμε χαμένα τά δώδεκα χρόνια πού έλειψα στην ξενιτεία. Φτωχός έφυγα και γύρισα φτωχότερος ! Τ' άκούεις Μελένια ;

— Τι λόγια είν' αϋτά πού λές, Στέφανε ;...

— Μόνο τά ναϋλα μου κατάφερα νά νομηθώ...

— Τι λόγια είν' αϋτά πού λές Στέφανε ;... Είπε πάλι χαμογελώντας και διακρύζοντας μαζί ή Μελένια κι' έσκυψε, έπιασε τόν Πίπη μας άπό τίς μασχάρες και τόν έφριξε άπάνω μου.

Ό Πίπης χρομάστηκε στό λαϊμό μου, κι' ή Μελένια μās άγκάλιασε και τούς δύο λαχταριστά. Φιλοϋσε πότε μένα και πότε τό παιδί μας κι' έλεγε :

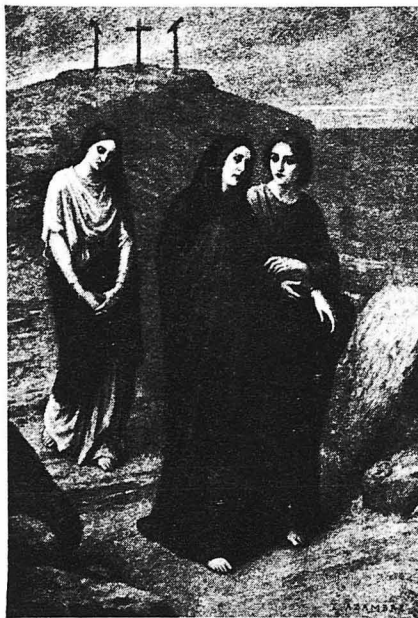
— Νά ό θησαυρός μου !... νά ό θησαυρός μας !... νά ό θησαυρός μου !... νά ό θησαυρός μας !...

Κάτι σά σεισμός έγινε μέσα μου. Κάτι βαρύ ξεκόλλησε και γκρεμίστηκε μέ κρότο φοβερό και μιá άστραπή άστραψε. Ποτέ δέν είχα κλάψει στη ζωή μου. Κι' όμως έκείνη τή στιγμή ένοιωθα ύγρά και φλογισμένα τά μάτια μου. Άφησα τό παιδί μου νά γλιστρήση άπό τό στήθος μου, άπλωσα τρέμοντας τά χέρι μου μ' άνοιχτές τίς παλάμες κι' έκράτησα τό συμπαθητικό κεφαλάκι τής Μελένιας. Τήν κοιτάζα, γιά πολλή ώρα, βαθνά στό μάτια, πού τά είχα λαμπρύνει τό δάκρυα τής άπροσποίητης χαράς...

— Χριστός άνέστη, άγάπη μου... Άνέστη, άγάπη μου... τής είπα και τή φίλησα παράφορα στό στόμα. Τή φίλησα μέ τή λαχτάρα τού πρώτου φιλιού...

Στάμος Μπράνιανς

ΕΡΓΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

Επιστροφή άπό τό Γολγοθά.

(Έργο τοϋ Άζάμλο)

Τά εις τό φύλλον αϋτό δημοσιευόμενα έργα τών έλλήνων λογιων είνε άνέκδοτα και έγράφησαν άποκλειστικώς τό Πασχάλινδ «Μπουκέτο».